

ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

станом на 25.02.2003 р.

Легалізація (офіційне визнання) об'єднань громадян¹ (в т.ч. спілок об'єднань громадян) є обов'язковою і здійснюється шляхом їх реєстрації або повідомлення про заснування.

Об'єднання громадян утворюються і діють з всеукраїнським, місцевим та міжнародним статусом. До *всеукраїнських* об'єднань громадян належать об'єднання, діяльність яких поширюється на територію всієї України і які мають місцеві осередки у більшості її областей. До *місцевих* об'єднань належать об'єднання, діяльність яких поширюється на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці або регіону. Громадська організація є *міжнародною*, якщо її діяльність поширюється на територію України і хоча б однієї іншої держави.

Легалізація всеукраїнських об'єднань громадян і міжнародних громадських організацій здійснюється Мінюстом, їх місцевих осередків та місцевих об'єднань громадян – Головним управлінням юстиції Мінюсту в АРК, обласними, Київським та Севастопольським міськими, районними, районними в містах Києві та Севастополі управліннями юстиції, виконавчими комітетами сільських, селищних, міських рад.

У разі, коли діяльність місцевої громадської організації поширюється на територію двох і більше адміністративно-територіальних одиниць, її легалізація здійснюється відповідним вищестоящим органом.

Місцевими органами виконавчої влади, виконавчим комітетом сільської, селищної, міської ради реєструються в обов'язковому порядку місцеві осередки зареєстрованих всеукраїнських та міжнародних об'єднань громадян, якщо така реєстрація передбачена статутними документами цих об'єднань. Про легалізацію (офіційне визнання) об'єднання

¹ В даній інформації не розкривається питання створення та легалізації політичних партій.

громадян легалізуючий орган повідомляє у засобах масової інформації.

Для реєстрації об'єднання громадян подається заява, підписана не менш як трьома засновниками об'єднання громадян або їх уповноваженими представниками.

Засновниками громадських організацій можуть бути громадяни України, громадяни інших держав, особи без громадянства, які досягли 18 років, а молодіжних та дитячих організацій – 15-річного віку.

Засновниками (засновником) благодійної організації можуть бути **також юридичні особи** незалежно від форм власності, за винятком органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також державних і комунальних підприємств, установ, організацій України, що фінансуються з бюджету.

До заяви додаються:

1) статут (положення) в двох примірниках. Статутний документ об'єднання громадян повинен містити:

- а) назву об'єднання громадян (повну, а також скорочену), його статус та юридичну адресу;
- б) мету та завдання об'єднання громадян;
- в) умови і порядок прийому в члени об'єднання громадян, вибуття з нього;
- г) права і обов'язки членів (учасників) об'єднання;
- д) порядок утворення і діяльності статутних органів об'єднання, місцевих осередків та їх повноваження;
- ж) джерела надходження і порядок використання коштів та іншого майна об'єднання, порядок звітності, контролю, здійснення господарської та іншої комерційної діяльності, необхідної для виконання статутних завдань;
- з) порядок внесення змін і доповнень до статутного документа об'єднання;
- й) порядок припинення діяльності об'єднання і вирішення майнових питань, пов'язаних з його ліквідацією.

2) протокол установчого з'їзду (конференції) або загальних зборів, які прийняли статут (положення);

3) відомості про склад керівництва центральних статутних органів (із зазначенням прізвища, імені, по батькові, року народження, місця постійного проживання, посади (заняття), місця роботи);

4) дані про місцеві осередки, підтвержені протоколами конференцій (зборів);

5) документи про сплату реєстраційного збору;

б) відомості про засновників об'єднання громадян або спілок об'єднань громадян (для громадян – із зазначенням прізвища, імені, по батькові, року народження, місця постійного проживання; для спілок об'єднань громадян – назви об'єднання, місцезнаходження вищих статутних органів, а також доданням копії документа про легалізацію).

Міжнародна громадська організація додатково подає документи, які підтверджують поширення її діяльності на території хоча б однієї іншої держави (довіреності, зобов'язання, протоколи, документи про легалізацію тощо).

Спілка об'єднань громадян додатково подає рішення центральних статутних органів об'єднань громадян про їх вступ до спілки.

Особливості утворення благодійних організацій

Благодійна організація – недержавна організація, головною метою діяльності якої є здійснення благодійної діяльності в інтересах суспільства або окремих категорій осіб.

Благодійні організації можуть утворюватися в таких організаційно-правових формах: членська благодійна організація; благодійний фонд; благодійна установа; інші благодійні організації (фундації, місії, ліги тощо). Конкретна організаційно-правова форма благодійних організацій визначається засновниками (засновником).

Для державної реєстрації благодійної організації подаються такі документи:

– заява засновників (засновника) чи їх уповноважених, статут (положення), протокол установчих зборів (з'їзду, кон-

ференції), відомості про засновників (засновника) та органи управління благодійної організації, відомості про місцеві відділення (філії, представництва) благодійної організації, документ, що засвідчує сплату коштів за державну реєстрацію.

Особливості утворення молодіжних та дитячих громадських організацій

Молодіжні громадські організації – об'єднання громадян віком від 14 до 28 років, метою яких є здійснення діяльності, спрямованої на задоволення та захист своїх законних соціальних, економічних, творчих, духовних та інших спільних інтересів.

Дитячі громадські організації – об'єднання громадян віком від 6 до 18 років, метою яких є здійснення діяльності, спрямованої на реалізацію та захист своїх прав і свобод, творчих здібностей, задоволення власних інтересів, які не суперечать законодавству, та соціальне становлення як повноправних членів суспільства. Вступ неповнолітніх віком до 10 років до дитячих громадських організацій здійснюється за письмовою згодою батьків, усиновителів, опікунів або піклувальників.

У складі виборних органів молодіжних та дитячих громадських організацій кількість осіб старшого віку не може перевищувати третину членів виборних органів.

Розміри збору за реєстрацію об'єднань громадян

- всеукраїнських – двадцять неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (340,00 грн.);
- міжнародних – п'ять неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (85,00 грн.) і 500 доларів США (за наявності ліцензії Національного банку) або еквівалент цієї суми у валюті України за курсом Національного банку на час сплати;
- місцевих об'єднань громадян, а також місцевих осередків зареєстрованих всеукраїнських і міжнародних об'єднань

громадян: міжобласних, обласних, Київських і Севастопольських міських – десять неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (тобто 170,00 грн.);

- міжрайонних, районних, міських, сільських, селищних осередків зареєстрованих всеукраїнських і міжнародних об'єднань громадян – п'ять неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (тобто 85,00 грн.).

За реєстрацію громадських організацій інвалідів, осіб, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС, розмір збору знижується на 50 відсотків. Дитячі громадські організації від сплати реєстраційного збору звільняються.

За видачу об'єднанню громадян дублікату свідоцтва про реєстрацію встановлюється плата в розмірі 50 відсотків загальної суми реєстраційного збору.

Органи, що здійснюють реєстрацію об'єднань громадян, мають право знижувати розмір збору, але не більш як на 50 відсотків.

Розмір плати за державну реєстрацію благодійних організацій

- всеукраїнських – два неоподатковувані мінімуми доходів громадян (34,00 грн.);

- міжнародних – три неоподатковувані мінімуми доходів громадян (51,00 грн.);

- місцевих благодійних організацій, а також відділень, філій, представництв всеукраїнських, міжнародних благодійних організацій – один неоподатковуваний мінімум доходів громадян (17,00 грн.).

За видачу дублікату свідоцтва про державну реєстрацію благодійної організації (відділення всеукраїнської, міжнародної благодійної організації), дублікату її статуту (положення) встановлюється плата в розмірі 50 відсотків суми реєстраційного збору.

У разі відмови в реєстрації благодійної організації реєстраційний збір поверненню не підлягає.

Заява про реєстрацію розглядається у двомісячний строк з дня надходження документів. У необхідних випадках орган, який здійснює реєстрацію, проводить перевірку відомостей, зазначених у поданих документах.

Рішення про реєстрацію або відмову в ній заявнику повідомляється письмово в 10-денний строк.

При розгляді питання про реєстрацію можуть бути присутніми представники об'єднання громадян. У разі реєстрації об'єднання громадян засновникові видається свідоцтво про реєстрацію встановленого зразка.

Рішення про відмову у реєстрації повинно містити підстави такої відмови. Це рішення може бути оскаржено у судовому порядку. Про відмову у реєстрації об'єднання громадян реєструючий орган повідомляє у засобах масової інформації.

Благодійна організація зобов'язана після отримання свідоцтва про державну реєстрацію у місячний термін стати на облік у податкових органах за її місцезнаходженням.

Громадські організації, їх спілки можуть легалізувати своє заснування шляхом письмового повідомлення.

Для легалізації громадської організації шляхом повідомлення про її **заснування** до легалізуючого органу подається заява, підписана не менш як трьома засновниками громадської організації або її уповноваженими представниками.

В заяві вказується прізвище, ім'я, по батькові засновників громадської організації або їх уповноважених представників, рік народження, місце постійного проживання, назва організації і місцезнаходження центральних статутних органів, основна мета діяльності громадської організації. Підписи в заяві повинні бути завірені в установленому законом порядку.

Легалізація об'єднань громадян, що мають одну і ту ж назву, не допускається. У разі коли із заявою про легалізацію звертаються об'єднання громадян, що мають одну і ту ж назву, перевага віддається об'єднанню громадян, яке першим подало заяву про легалізацію.

Нормативні джерела

Закони України:

- "Про об'єднання громадян" від 16.06.1992 р.;
- "Про благодійництво та благодійні організації" від 16.09.1997 р.;
- "Про молодіжні та дитячі громадські організації" від 01.12.1998 р.;

Положення про порядок легалізації об'єднань громадян, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 26.02.1993 р. № 140;

Постанова КМУ "Про порядок справляння і розміри збору за реєстрацію об'єднань громадян" від 26.02.1993 р. № 143;

Постанова КМУ "Про розміри і порядок справляння плати за державну реєстрацію благодійних організацій" від 30.03.1998 р. № 383.